№ 244. Wtorek 23. Października 1860. Rok wydania 50.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym kosztuje w prenumeracie: ***Bez poczty:*** *kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów* *Z poczt a kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 centów wal. austr. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.*

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Gazeta wiedeńska z 21go b. m. ogłasza na czele swego numeru następujący

Manifest cesarski.

Do Moich ludów!

Gdym wstępował na tron Moich przodków, była Monarchya wystawiona na gwałtowne wstrząśnienia.

Po walce nader bolesnej dla Mego ojcowskiego serca okazała się w Moich krajach jak wszędzie prawie w wstrząśnionych gwałtownie krainach stałego lądu europejskiego, przedewszystkiem potrzeba ściślejszego skoncentrowania władzy rządowej. Wymagało tego dobro powszechne i bezpieczeństwo większej części spokojnych mieszkańców Monarchyi, gdyż wzburzone namiętności i bolesne wspomnienia niedawnej przeszłości niedozwalały rozwijać się swobodnie walczącym do niedawna jeszcze z nieprzyjaźnią żywiołom.

Chciałem poznać życzenia i potrzeby rozmaitych krajów Monarchyi, i w tym zamiarze ustanowiłem i zwołałem Moim patentem z 5. marca r. b. Moją wzmocnioną radę państwa.

W ocenieniu wniosków, które Mi przedłożyła rada państwa, skłoniłem się wydać i ogłosić na dniu dzisiejszym *dyplom* pod względem politycznej organizacyi Monarchyi, praw i stanowiska pojedyńczych królestw i krajów, jako też dla nowego zabezpieczenia, ustalenia i reprezentacyi politycznego związku całej Monarchyi.

Wypełniam Mój obowiązek monarszy, łącząc w ten sposób pojednawczo wspomnienia, pojęcia praw i widoki prawne Moich krajów i ludów z rzeczywistemi potrzebami Mojej Monarchyi, i powierzając zbawienne rozwinięcie i utwierdzenie nadanych już lub odnowionych przez Mnie instytucyi z całą ufnością doświadczonemu rozsądkowi i patryotycznej gorliwości Moich ludów. Spodziewam się, że w błogosławieństwie wzrastać będą pod opieką i za łaską Wszechmocnego, w którego ręku spoczywają losy Książąt i Ludów, a który nie odmówi swego błogosławieństwa Mojej szczerej i sumiennej troskliwości monarszej.

Wiedeń 20. października 1860.

Franciszek Józef, m. p.

Obwieszczenie.

Szóste publiczne losowanie obligacyi indemnizacyjnych lwowskiego okręgu administracyjnego nastąpi 31. b. m. o godzinie $8^1/_2$ zrana w sali posiedzeń wydziału stanów w gmachu zakładowym imienia Ossolińskich nr. $23^2/_4$.

Przeznaczona na to 6te losowanie kwota amortyzacyjna wynosi 295.000 zł. m. k. albo 309.750 zł. w. a. i będą mieć udział w ciągnieniu wszystkie do 15. sierpnia r. b. wydane obligacye indemnizacyjne lwowskiego okręgu administracyjnego.

Co się niniejszem odnośnie do obwieszczenia c. k. dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych z 7. kwietnia r. b. l. 1246 podaje do wiadomości powszechnej.

Z c. k. Namiestnictwa w sprawach indemnizacyjnych.

Lwów, 17. października 1860.

Wiedeń, 20go października. Dnia dzisiejszego wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany LIII. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 222. Rozporządzenie ministeryów spraw zewnętrznych i sprawiedliwości, jako też naczelnej komendy armii z 29. września 1860, względem rekursów przeciw wyrokom sądów konzularnych w Gałaczu, Ibrailowie i Tulczy w sprawach cywilnych.

Nr. 223. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z 13. paźdz. 1860, ważne w całem państwie, którem oznajmione zostało wszystkim sądom cywilnym do zachowania postanowienie §. 167 regulaminu dla c. k. wojskowych zakładów edukacyjnych co do juryzdykcyi nad znajdującymi się w nich ludźmi.

Nr. 224. Rozporządzenie naczelnej komendy armii i ministeryów spraw wewnętrznych i finansów z 17. paźdz. 1860, ważne we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza wojskowego ale łącznie z wojskowemi gminami Pogranicza, z oznaczeniem taxy za uwolnienie od służby wojskowej na rok 1861.

Sprawy krajowe.

(Stan zarazy bydła.)

Lwów, 22. paźdz. Według wykazów nadesłanych w pierwszej połowie tego miesiąca, pojawiła się zaraza bydła na nowo w Bosancze i Bunestye, w obwodzie bukowińskim, w Kociubińczykach i Burdiakowcach w obwodzie czortkowskim, tudzież w Haliczu obwodzie stanisławowskim; zgasła zaś w Międzyhorcach, obwodzie brzeżańskim.

Według tego panuje obecnie zaraza w czterech miejscach obwodu bukowińskiego, w sześciu miejscach obwodu czortkowskiego, w dwóch miejscach obwodu stanisławowskiego, w dwóch miejscach obwodu stryjskiego i w tyluż miejscach obwodu samborskiego, a tylko w jednem miejscu obwodu rzeszowskiego.

W wykazanych siedmnastu miejscach zarazy między ogółowem stanem bydła 7672 sztuk w 107 oborach dotknęła zaraza 439 sztuk, z których 86 wyzdrowiało, 373 odeszło, 38 zabito, a 52 w siedmiu miejscach dotkniętych zarazą pozostało jeszcze w chorym stanie; prócz nadmienionych 38, zabito także 81 sztuk, jako podejrzanych o zarazę.

Wiedeń, 21. października. Jego c. k. apostolska Mość raczył wydać najłaskawiej następujące pismo własnoręczne:

Kochany hrabio Gołuchowski! Wyraziwszy w postanowieniu mojem pod dniem dzisiejszym najwyższą wolę Moją, aby odtąd wszystkie kraje koronne Mojej monarchii w sejmach krajowych i radzie państwa brały udział w prawodawstwie, polecam przedłożyć Mi niezwłocznie projekta statutów krajowych i regulamina, wypracowane na pomienionych zasadach.

W rzeczonych statutach masz się niezmiennie trzymać tej skazówki, aby w sejmach krajowych reprezentowane były wszystkie stany i interesa każdego kraju w należytym stosunku; aby w ten sposób prawa i swobody wiernych Mych stanów we wszystkich krajach koronnych stosownie do okoliczności i potrzeb dzisiejszych rozwinąć, rozszerzyć i pogodzić z widokami całej monarchyi. W szczególności mają statuta i regulamina zapewnić każdemu z krajów koronnych brać udział prawodawczy w tych sprawach, które należą do kompetencyi sejmów krajowych; następnie prawo udawać się do Mnie w tem wszystkiem, co ma związek z potrzebami i pomyślnością każdego kraju, czynić wnioski i wynurzać swe życzenia pośrednio lub bezpośrednio, otwierać swe zdania względem wydania prawnych ustaw i rozporządzeń, o ile dotykają po szczególe, którego z krajów koronnych, obradować i postanawiać względem szczegółowych urządzeń krajowych, funduszów na potrzeby krajowe, nadzorować w jaki sposób fundusze te mają być użyte, i samodzielnie rozporządzać majątkiem krajowym. Po wydaniu i obwieszczeniu regulaminów i statutów koronnych, masz Mi natychmiast przedłożyć wnioski swe względem czasu zwołania sejmów krajowych.

Polecam ci następnie kazać w jak najkrótszym czasie wypracować, i przedłożyć Mojej najwyższej sankcyi projekta urządzenia

sądownictwa na zasadzie rozdziału od administracyi, zarysy ustaw tak gminnych jak i dla posiadłości wielkich, tudzież samorządu obwodów i powiatów.

Masz zarządzić, aby na powyższych zasadach wypracowane i zatwierdzone przezemnie, były obwieszczone statuta i regulamina dla księstw Styryi, Karyntyi, Salzburga, i mojego uksiążęcego hrabstwa Tyrolu. — Wiedeń, 20. października 1860.

Franciszek Józef r. w.

(Wiadomości bieżące z Wiednia. — Mianowania.)

Wiedeń, 20. paźdz. Jego c. k. apostolskiej Mości towarzyszyć będą w podróży do Warszawy: Fml. Alexander książę Heski, prezydent ministrów hrabia Rechberg, pierwszy jenerał-adjutant hrabia Crenneville, jenerał-adjutant hrabia Coudenhove, adjutanci książę Hohenlohe, hrabia Falkenhayn i hrabia Clam, pułkownik baron Philippovich, major Kaufmann, rotmistrz Grobben, radca rządowy baron Genotte, radca dworu Seifferth i oficyały Wiedl i Leininger. Służba Najjaśn. Pana składa się z trzech przybocznych strzelców i dwóch kamerdynerów. Podróż do granicy potrwa 10 godzin od 7. wieczorem do 5. zrana. Osobny pociąg cesarski, któremu przewodniczyć będzie sam dyrektor kolei północnej, radca nadworny Francesconi, składa się z 8 wagonów.

Arcyksiążę Ludwik Wiktor przyjedzie tu dziś wieczorem z Ischlu, a książę Alexander Heski przybył wczoraj z Paduy.

— Poseł w Paryżu, książę Metternich, był przedwczoraj na audyencyi u Cesarza, wczoraj miał konferencyę z prezydentem ministrów p. Rechbergiem, a w przyszły wtorek odjedzie na swoje stanowisko; przed odjazdem otrzyma jeszcze depesze z Warszawy.

— Prezydent sejmu związkowego, baron Kübek, miał wczoraj także konferencyę z hrabią Rechbergiem, i pozostanie tu aż do ukończenia konferencyi warszawskiej.

— Wielki jałmużnik papieski, arcybiskup Hohenlohe, udaje się także do Warszawy.

— Wczoraj przyjechał tu szwedzki poseł, p. Due, z Mnichowa.

— Minister oświecenia i wyznań mianował nauczyciela gimnazyum w Tarnowie, *Józefa Wegerbauera*, rzeczywistym nauczycielem i tymczasowym dyrektorem w c. k. szkole realnej w Salzburgu.

— Minister wyznań i oświecenia mianował nauczyciela c. k. niższej szkoły realnej w Pisano, *Dawida Holarskiego*, rzeczywistym nauczycielem w c. k. wyższej szkole realnej we Lwowie.

Hiszpania.

(Wiadomości bieżące.)

Madryt, 15. października. Poselstwo tureckie w Madrycie zniesione urzędownie. Bank hiszpański zaprzecza wiadomości, jakoby okradziono jego fundusze w Hawanie. — Według *Espagna* wróci O'Donnel d. 15. b. m. do Madrytu, a Królowa d. 16. października. Urzędowy dziennik madrycki donosi, że studenci w Saragosie wyprawili wielką serenadę na cześć Królowej. — Hiszpański rezydent ministeryalny w Rzymie, pan Rios Rosas, nie odjeżdża teraz do Rzymu, ale do kąpiel. — *Correspondencia* donosi, że niezadługo odwołają zapewne hiszpańskiego posła z Turynu, chociaż nie postanowiono nic stanowczego w tej mierze.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Ambasada perska. — Wiadomości bieżące. — Doniesienia z Chin i poczta zamorska. — Królowa z powrotem.)

Londyn, 17. października. Wielki książę Michał przyjechał tu z Torquay z swoim dworem. — Księżna Cambridge wyjeżdża na kilka tygodni do Brighton z swoją córką księżniczką Mary.

— Mirza Jaffer Khan, nowy poseł perski przy tutejszym dworze, bawi od wczoraj w Anglii. Przypłynął okrętem „Himalaya" z Malty do Portsmouth, gdzie go przyjęto z honorami, i gdzie od kilku dni czekał na niego Hassa Vely Khan, zawierzytelniony poseł perski w Paryżu. Mirza Jaffer Khan ma lat 80, postawy imponującej, mówi płynnie angielskim językiem i zna dokładnie obyczaje angielskie, gdyż tu niejaki czas przebywał za Wilhelma IV. Jako sekretarz poselstwa towarzyszy mu Mirza Hassan Khan, Aly Khan jako drugi sekretarz, Mohamed Alyaga jako pierwszy tłumacz, Mirza Mokhaly jako prywatny sekretarz, i wielu innych.

— Wczoraj odpłynął z Southampton okręt z 300 wychodźcami do Przylądka. Okręt ten wiezie ich gratis. Liczba osadników na Przylądku, których stosownie do uchwały parlamentu z r. 1857 wywożą tam bezpłatnie, wynosi już dzisiaj 7514 osób.

Rząd postanowił urządzić własną okrętową transportową służbę. Dotąd, jak wiadomo, najmowano w pilnych razach okręta prywatne do transportów.

W obozie pod Aldershott smutek opanował umysły. Jenerał-porucznik Pennefallor wydał następujący rozkaz dzienny, zabraniający nosić faworyty, które zapuszczano w olbrzymich rozmiarach. „Jenerał-porucznik uprasza dowódzców brygad zwracać przy półrocznych przeglądach szczególniejszą uwagę na zbyt wielkie faworyty oficerów i szeregowych. Jenerał-porucznik zauważał, że niektórzy oficerowie dywizyi noszą faworyty całkiem nie zwykłej wielkości i długości. — Na rozkaz J. W. Armstrong, wiceadjutant sztabu."

— Według urzędowych wiadomości wojska sprzymierzonych mocarstw dostały się dnia 1. sierpnia do rzeki Pejho i wylądowały pod Pektang. Tam zastawszy twierdze opuszczone, uderzyły dnia 12go na obóz tatarski, i Chinowie poszli w rozsypkę. Sprzymierzeni stali przed odejściem poczty pod twierdzą Taku; tu chcą Chinowie stawić czoło; na dniu 15. sierpnia zapowiedziano powszechny atak.

Według doniesień z Szanghaj chińscy powstańcy uderzyli dnia 18go na miasto, ale ich odparto. Cudzoziemcy w Szanghaj utworzyli korpus ochotniczy.

Bióro Reutera donosi z Batawii z dnia 24. sierpnia, że w Samarang zbuntowały się pułki szwajcarskie. Dziewięciu wichrzycieli poległo, a 35 skazano na szubienicę. Także w głębi wyspy odkryto spiski, które knuły wojska cudzoziemskie.

— Z Londynu donoszą dnia 18. października: Królowa wróciła tu szczęśliwie wczoraj wieczór.

— Paryski telegram w *Morning Post* potwierdza, że Francya, Rosya i Prusy nie uznały blokady Gaety, chociaż Rosya i Prusy nie odwołały swoich posłów.

— Lord Palmerston jest tu spodziewany pojutrze.

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Powiększenie gwardyi cesarskiej. — Porożnienie władzy cywilnej z wojskową w Algierze. — Doniesienia z wyprawy chińskiej.)

Paryż, 17. października. *Patrie* pisze: *Dziennik drezdeński* donosi, że posłowie pruski i rosyjski w Turynie założyli formalny protest (une protestation en régle). Sądzimy, że oba te mocarstwa ganiły obecne postępowanie Piemontu, chociaż dotąd żadna wiadomość autentyczna nie potwierdza formalnego protestu dyplomatycznego.

— Hrabia Persigny, przyjechawszy dzisiaj do Paryża, udał się natychmiast do St. Cloud.

— Hrabia Canofari, poseł neapolitański, miał wczoraj audyencyę u Cesarza, na której znajdował się także p. Thouvenel.

— Znowu mówią o powiększeniu cesarskiej gwardyi; najpierwej mają przyłączyć dwa pułki karabinierów do gwardyi ciężkiej kawaleryi, utworzyć marynarski batalion gwardyi, a liczbę pułków grenadyerskich podnieść na cztery. Gwardya będzie się wtedy składać z dywizyi grenadyerów i z dywizyi woltyżerów, podobnie jak za czasów pierwszego cesarstwa.

— Według wiadomości z Algieru jeneralna rada algierska podała się cała do dymisyi. Do tego kroku znagliło radę jeneralną pismo jenerała Martimprey, naczelnego komendanta lądowej i morskiej siły w Algierze wydane do prezydenta rady. Jenerał gani w niem, że prezydent śmiał wymówić, by podatki arabskie w ten sposób pobierać, w jaki pobierają się francuskie podatki gruntowe. Poźniejsze doniesienia z Paryża dodają, że prezydent otrzymawszy zupełne zadość uczynienie, odwołał dymisyę całej rady.

Cesarski dekret z dnia 5. października przeznaczył najwięcej zadłużonym gminom wyższej Sabaudyi sumę 300.000 fr., by użyć jej budżet.

— *Progrès* zapowiada nową organizacyę rządu w Algierze. Tyle zdaje się pewna, że Algier będzie znacznie fortyfikowany. Dotychczas był obozem, teraz w obec Malty i Gibraltaru ma stanąć twierdzą.

— *Patrie* twierdzi, że między Francuzami i Anglikami w Chinach panuje największa zgoda. Jednak według pewnych doniesień a także poniekąd i z urzędowego dziennika angielskiej kolonii w Szanghaj widać, że nie najlepiej są z sobą. Poddyrektor Clercq w oddziale handlu ministerstwa spraw zewnętrznych jest mianowany pełnomocnym ministrem.

— Dziennik *Pays* zaprzecza rozsianej w zagranicznych dziennikach wiadomości o chorobach epidemicznych w korpusie expedycyjnym w Chinach. Utrzymuje nawet przeciwnie, że stan zdrowia w tym korpusie jest bardzo pomyślny.

Nie potwierdza się również pogłoska o wzięciu Shanghaj. Załoga tamtejsza jest dostatecznie silna, aby obronić miasto od powstańców. Dziennik *Patrie* powiada toż samo co do obudwóch tych wiadomości; dodaje jednakowoż, że Shanghaj jest w samej rzeczy zagrożone, lecz do dnia 28. sierpnia nie przyszło jeszcze do ataku, a nawet nie obawiano go się jeszcze tak rychło.

W kilku potyczkach odparto powstańców; a europejskie wojska zajęły tak silne stanowiska, że będą się mogły na wszelki wypadek trzymać tak długo, dopóki jenerał Montauban nie ułatwi się nad Pejho.

Szwajcarya.

(Narady komisyi wojskowej.)

Berna, 14. października. Według doniesień w dziennikach zgromadziła się tu pod przewodnictwem Stämpflego wojskowa komisya, do której należą także jenerał Dufour i najznakomitsi oficerowie armii szwajcarskiej, na naradę, jak najskuteczniej da się obronić Szwajcarya na granicy francuskiej.

Włochy.

(Dziedzina Piotra św. — Wiadomości bieżące. — Fortyfikowanie Ankony. — Doniesienia z Neapolu. — Rozkaz dzienny Króla Franciszka.)

Z Rzymu piszą dnia 9. października do *Korr. Havas*, że armia francuska ma obsadzić dziedzinę Piotra św. Nim 25ty pułk otrzymał rozkaz wyruszyć w pochód, wyszukiwali poseł i naczelny dowódzca dokładnych granic kraju, zwanego dziedziną Piotra św. Ten kraj leży między Fierą, Tybrem i morzem śródziemnem, i granicy z Toskanią i Umbryą, jednem słowem jest to Campagna Romana, dawniej zwana papieska Etruria, a także Etruria Ciminia.

Dzisiaj obejmuje dziedzina Piotra św. prowincye Viterbo, Orvieto i Civitavecchia o 179.075 mieszkańcach. Papieskim urzędnikom, którzy opuścili prowincyę Viterbo, nakazano powrócić na swe posady. Książę Cesarini, sardyński komisarz, założywszy protest odjechał. Francuzi wkraczają do Viterbo, i nie obsadzą jeszcze Orvieto. Na rozkaz jenerała Goyon odchodzi 1300 ludzi do Albano, głównej kwatery jenerała Ridonel. Z wielką niecierpliwością wyglądają w Rzymie przyjazdu Lamoriciéra. Pan Merode przysposobił mu pomieszkanie w pałacu Tiberi na placu Trajana.

— Do Ankony i Perugii ma przyjść trzy bataliony ruchomej gwardyi narodowej na załogę. Dziennik *Espero* pisze, że stanie się to, aby swobodniej można rozrządzać wojskiem piemonckiem w Umbryi i Marchyi, i w razie potrzeby posłać je lub do Neapolu lub nad Mincio.

Komisya specyalna pod prezydencyą jenerała-porucznika naczelnego dowódzcy korpusu inżynierów Menabrey, złożyła już sprawozdanie z swych czynności, a jeneralny komisarz piemoncki Valerio przekonawszy się o potrzebie wzmocnić nadwerężone fortyfikacye Ankony, rozszerzyć obręb miasta, naprawić uszkodzone mury portowe i zabudowania należące do marynarki wojskowej i handlowej, wydał rozkaz, aby wszystkie te roboty stosownie do sprawozdania komisyi natychmiast rozpocząć, i przeznaczył na teraz milion lirów na rozpoczęcie tych robót.

Neapol. *Constitutionnel* donosi, że Garibaldi stracił w bitwie dnia 1go b. m. najlepszą część swego wojska. Reszta ma się w opłakanym znajdować stanie. Większa część ochotników poległa, a wcieleni w jego szeregi Neapolitanie pierzchają zwykle w ogniu. Król neapolitański gromadzi swe siły pod Gaetę: wzdłuż brzegów Garigliaņu usypano liczne szańce i bateryę. Jest to druga linia bojowa obronna.

Do Neapolu przybywa coraz więcej wojsk piemonckich. Osadzili wielka siłą Abruzzy, iż odzywają się tam sympatye dla Króla Franciszka II.

W prowincyi Molise, gdzie Garibaldi wydał bardzo pochwalną dla tamtejszej ludności proklamacyę, wybuchły w kilku miejscach antyrewolucyjne powstania; lecz przytłumiono je z wielką gwałtownością.

Pomiędzy nowemi dekretami Garibaldego zwraca szczególniej na siebie uwagę asygnata sumy 450.000 fr. dla domu Rubattino w Genuy jako wynagrodzenie za zabrany parowiec „Cagliari".

— *Patrie* donosi, że Garibaldi postanowił, by poprzeć plebiscit oznaczony na d. 21. b. m., ażeby wota ludności na prowincyi, u której obawia się obojętności i niechęci, zbierali jego ajenci, którym do pomocy przydane jest wojsko, „dla ubezpieczenia wolności w głosowaniu."

— W Gaecie poczyniono znaczne kroki obrony; w porcie panuje wielka czynność, i zapewniają, że stojące w porcie obce okręta wojenne mają przezimować. Flota Persana nie nadpłynęła jeszcze, sądzą, że ją odwołano, gdyż mocarstwa nie chcą uznać blokady.

— Podczas gdy hr. Cavour oświadczył w turyńskim parlamencie, że anexyę na Rzym i Wenecyę należy odłożyć aż czas i publiczna opinia Europy będzie przychylniejsza, ogłasza Garibaldi prawie równocześnie w proklamacyi do ludności w Molise bez ogródki, że już w marcu nastąpi ta agresya.

— Król wydał w Gaecie następujący dzienny rozkaz do swojego wojska:

„Żołnierze! Ponieważ szczęście wojenne wiedzie nas naprzód i zmusza nas uderzyć na kraj, który zajął nieprzyjaciel, przeto mam obowiązek jako Król i żołnierz przypomnieć wam, że odwaga i waleczność zamieniają się w surowość i dzikość, jeżeli im nie towarzyszą religijne uczucia. Dlatego bądźcie wspaniałomyślni po zwycięstwie, oszczędzajcie pojmanych, którzy już nie walczą, i udzielajcie pomocy rannym, w czem niechaj wam posłuży 14. batalion strzelców za szlachetny przykład. Pomnijcie, że domy i dobra kraju, który obsadzicie, są przytułkiem i własnością wielu z tych, którzy walczą w waszych szeregach. Obchodźcie się po ludzku i łagodnie z spokojnymi a nieszczęśliwymi ludźmi, którzy nie winni obecnemu nieszczęściu. Niechaj posłuszeństwo wasze dla waszych przełożonych będzie stateczne i zupełne i miejcie zawsze przed oczyma honor i godność neapolitańskiej armii. Oby Wszechmocny pobłogosławił ramieniowi walecznych i wspaniałomyślnych wojowników, a zwycięstwo będzie nasze. *Franciszek.*"

Niemce.

(Odezwa księcia pruskiego do zakonu Joanitów. — Wyprawa zamorska pruska.)

Berlin. Książę Karol pruski jako mistrz zakonu Joanitów wydał do członków zakonu następującą odezwę:

„Wielka nędza nieszczęśliwych chrześcian, którzy wycierpieli niesłychane okrucieństwa w Libanonie, w Syryi i w Damaszku, na miejscach tak znakomitych dla starożytnej szanownej historyi zakonu Joanitów, i głos błagający ztamtąd pomocy coraz silniej i gwałtowniej skłoniły mnie do przygotowawczych kroków, by i nasz zakon w myśl swoich statutów użyczył według możności wsparcia i pomocy nieszczęśliwym. Ale środki, któremi zarządza zakon, nie odpowiadają wielkości nędzy, gdyż na nim spoczywają znaczne troski i obowiązki utrzymywać swoje szpitale i zakłady dla chorych. Dlatego udaję się do pojedynczych członków z prośbą, by datki pieniężne w tej myśli uzbierane odsyłali do kasy Balley. Oby moja odezwa przyniosła szczodre owoce. Zamek Glienicke, dnia 7. października 1860. Karol, książę pruski, mistrz.

— Tak zwana wschodnio-azyatycka expedycya uda się poprzednio nie do Chin, jak pierwotnie postanowiono, ale najpierwej do Japonii.

Turcya.

(Wstąpienie na tron księcia Michała. — Doniesienia z Bagdadu.)

Journal de Constantinople pisze: Niektóre zagraniczne dzienniki utrzymywały, że po śmierci Miłosza senat i lud serbski obwołując wstąpienie na tron księcia Michała Obrenowicza, wysoka Porta była tem samem zmuszona uznać czyn dokonanym. To twierdzenie jest mylne. Śmierć Miłosza dawno już przewidywana była, powodem, że Osman Basza wcześnie już otrzymał stosowne polecenia, i w chwili śmierci wystąpił urzędownie i w towarzystwie swojej świty złożył księciu Michałowi życzenia. W odpowiedzi, książę Michał upraszał Osmana Baszę by oświadczył sułtańskiemu rządowi jego uległość i wierność; równocześnie wyraził nadzieję, że nie ustanie nigdy najszczersza zgoda między wysoka Portą i serbskiem księstwem.

— Z Bagdadu donoszą dnia 2. września, że tamtejszy gubernator na pierwszą wieść o rzezi w Damaszku poczynił odpowiednie kroki, by ochronić kilka tysięcy bagdadzkich chrześcian od fanatycznych napadów, co mu się też zupełnie udało. Obawy chrześcian były tem słuszniejsze, że Bagdad, starożytna kalifów siedziba, gdzie islam zachował się w całej pierwotności, leży niejako w odosobnieniu w pośrodku arabskiej puszczy. Ten sam gubernator ukarał i rozpędził dwa powstańcze plemiona koczujące.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Turyn, 20. paźd. Rosya odwołała swego posła z Turynu. Rząd sardyński odwołał telegrafem swego posła z Petersburga.

Medyolan, 20. października. Dzisiejsza *Perseveranza* donosi z Turynu d. 19. b. m.: Zbrojne bandy, pod dowództwem oficerów rozwiązanego wojska wałęsając się po neapolitańskich prowincyach, wywołały reakcyjne ruchy w Molisie. Wyprawiony na nich oddział Garibaldzistów, uległ rozbity.

Warszawa, 20. paźdz. Jego ces. Mość jest spodziewany o 4. godzinie po południu i stanie w Belwederze, gdzie stanął także minister książę Gorczaków. Baron Budberg i pan Bałabin stanęli w hotelu europejskim, jutro przyjeżdża hr. Rechberg. Miasto jest bardzo ożywione; zjechało wiele obcych.

Wiadomości handlowe.

Zestawienie przeciętnych cen czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów, jakie były w drugiej połowie września 1860 r. na targach w obwodzie brzeżańskim, żółkiewskim, przemyskim, stryjskim, stanisławowskim i tarnopolskim.

	Obwód											
	Brzeżany		Żółkiew		Przemyśl		Stryj		Stanisławów		Tarnopól	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	waluty austryackiej											
Mec pszenicy . . .	3	92	4	76	4	96	4	43	3	95	4	.
„ żyta . . .	2	42	2	95	3	35	2	98	2	52	2	21
„ jęczmienia .	1	63	2	.	2	27	1	96	1	60	1	37
„ owsa . . .	1	2	1	35	1	41	1	15	1	5	.	78
„ hreczki . .	1	86	2	29	2	58	2	27	2	83	1	67
„ kukurudzy .	2	63	.	.	.	.	2	71	2	49	.	.
„ kartofli . .	.	75	.	92	1	38	1	3	.	95	.	80
Cetnar siana . . .	.	90	1	.	.	97	.	79	1	10	1	.
„ wełny . . .	43	50	105	.	150	.	.	.	40	50	.	.
„ nasienia konicza	31	50	.	.	12	.	.	.	36		.	.
Sag drzewa twardego	5	37	5	59	7	3	5	76	6	31	10	.
„ „ miękkiego	4	18	4	30	5	36	4	63	4	72	8	.
Funt mięsa wołowego	.	$9\frac{1}{2}$	.	$8^1/_2$	.	$10\frac{3}{4}$	.	8	.	$7^1/_2$	.	$10\frac{1}{2}$
Mas okowity . . .	.	45	.	46	.	68	.	61	.	47	.	50

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 22. października.

Hotel rosyjski: PP. Hr. Krasicki Edward. — Miączyński Maciej.

Hotel europejski: Dwernicki Gothard. — Potten Karol. — Ustrzycki Waleryan.

Hotel Langa: Sontag Karol, c. k. podporucznik. — Löwy Jan, c. k. porucznik. — Zeleny, c. k. podporucznik.

Hotel angielski: Ubysz Oktaw. — Cieński Ludomir. — Sadowski Jan. — Reindl Antoni, c. k. pens. kapitan.

Hotel krakowski: Tuczyński Józef, kom. pol. — Winnicki Ludwik. — Lanckoroński, c. k. podporucznik.

Pod kolej żelazną: Jaworski Józef. — Biliński Jan.

Do domu zajezdnego nr. $176^2/_4$: Orzechowski Antoni, c. k. major.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 22. października.

PP.: Wesołowski Jan, adw. kraj., do Złoczowa. — Łukasiewicz Kajetan, do Kodobestie. — Mikuli Wincenty, do Wiednia. — Br. Romaszkan Mikołaj, do Wiednia. — Szczeniowski Tytus, na res. Podole. — Hr. Gołuchowski Stan., do Sinkowa. — Rudzki Pius, do Rosyi.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 20. i 21. października.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do Reaum	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	327.48	+ 6.8	91.5	połud.-zach.	sł.	pochmurno
2 god. po poł.	326.62	+ 12.2	66.7	południowy	„	„
10.god. wiecz.	326.89	+ 9.4	90.7	zachodni	„	deszcz
Ilość deszczu 0.‴42.						
7. god. zrana	328 31	+ 5.0	86.8	zachodni	m.	pogoda
2. god. po poł.	328.30	+ 10.1	52.8	„	„	pochmurno
10.god. wiecz.	328.09	+ 5.7	80.7	„	sł.	„

TEATR.

Dziś opera niemiecka: „**Prorok.**“

☞ Menażerya ppów. H. Chantier, J. Druard i Cassanova przy ulicy Majera zabawi jeszcze tylko krótki czas we Lwowie. Produkcye ze zwierzętami i karmienie ich odbywa się codziennie 2 razy o godzinie 4. po południu i o 6. wieczorem.

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 22 października

Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. **75.10** Metaliki po 5% za 100 zł. **64.60**; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. — —. Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 753. ; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 169 30; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. — —.

Wexlowy. Augsburg za 100 zł. południ. niemieck. waluty 113 35. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 132.25. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6 34, dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—.

Kurs lwowski.

Dnia 22 października.		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	22	6	29
Dukat cesarski	„ „	6	25	6	31
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	68	10	85
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	7	2	11
Talar pruski	„ „	1	98	2	2
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	83	75	84	38
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	—	—	—	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	66	88	67	63
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	74	40	75	40

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 22 października	zł.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po . . . wal. austr.	84	—
„ przedał „ „ 100 po	84	50
„ dawal „ „ 100	—	—
„ żądał „ „ 100	—	—
Wartość kupona od 100 złr.	—	—

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 19. października.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	61 25	61 50
Z pożyczki narod. po 5%	75 80	76 —
Z r. 1851, ser. B. po 5%	95.—	95.50
Metaliki po 5%	64 90	65 10
dtto. „ 4½%	58 50	59 —
dtto. „ 4%	52 50	52 75
dtto. „ 3%	38	38 50
dtto. „ 2½%	33 —	34.—
dtto. „ 1%	12 80	13 —
Przez. do wylos. z r. 1839	124 —	124 50
„ 1854	88 75	89 —
„ 1860	88 75	89 60
Renty Como po 42 lir. aus.	16.—	16.50
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	62.—	63.—
„ 4½%	56.—	57.—
„ 4%	48.—	49.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3½%	42.—	43.—
„ 3%	—.—	50.—
„ 2½%	—.—	46.—
„ 2¼%	—.—	41.—
„ 2%	—.—	37 —
„ 1¾%	—.—	33.—
dtto. z procent za granicą „ 5%	62.—	63.—
„ 4½%	56.—	57.—
„ 4%	48.—	49.—
B. Krajów koronnych		
Niższej Austryi	88.—	89.—
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł. Wyż. Aust. i Salb.	88.—	88 50
Czech	91.—	92.—
Morawii	86.—	87.—
Szląska	86.—	87.—
Styryi	87.—	88.—
Tyrolu	96.—	—.—
Kar., Krainy. i Wyb.	88.—	89.—
Węgier	68 75	69 50
Ban. Tem., Kroacyi i Slawonii	66 —	67.—
Galicyi	67 50	68 50
Siedmiogr. i Bukow.	63 50	64 50
Lom. wen. poż. z r. 1850	—.—	—.—

	pien.	towar
Wen. pożyczka z r. 1859	79 50	79 75
Dług Tyrolu po 5%	62.—	63.—
„ 4%	48.—	49.—
„ 3½%	42.—	43.—
Dług Salcburga „ 3%	—.—	35.—
„ 2½%	—.—	29.—
Dług Krainy „ 2%	—.—	22.—
„ 1¾%	—.—	21.—

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar
po 3% za 100 zł.	20.—	21.—
„ 2½% za 100 zł.	17.—	18.—
„ 2¼% za 100 zł.	16.—	17.—
„ 2% za 100 zł.	14.—	15.—
„ 1¾% za 100 zł.	11.—	12.—

3. Akcye.

	pien.	towar
Banku nar.	760 —	762 —
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	171 60	171 70
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	538 —	540 —
Półn. kolei po 1000 zł. m.k.	1841 —	1843.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	257 —	257 50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	180 81	181 —
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	114 —	116 50
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Lomb.-wen. kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 120 zł. (60%)	145.—	146 —
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m.k. z wpł. po 120 zł. (60%)	150 50	151 —
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m.k.	22.—	24.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m.k.	56.—	60.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	645.—	650.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	79.50	80.—
z wpłatą 60 zł. (30%)	—.—	—.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł.		
dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	100.—	105.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	413.—	414.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	150.—	190.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	350.—	355.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	315.—	320.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—.—	—.—

4. Listy zastawne.

	pien.	towar
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	99 —	100 —
10 „ 5%	97.—	98 —
przeznacz. do los. po 5%	88 —	88 50
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	100.—	—.—
przez. do los. po 5%	84 75	85.—
Gal. Tow. kred. po 4%	83.50	84 50

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	92.—	92.50
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	134.50	135.—
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	93.50	94.—
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	132.75	133.—
Kol. Gloggn. za 100 zł.	—.—	79.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	92 50	93.—
Lloyda za 100 zł.	—.—	80.—

6. Losy.

	pien.	towar
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	104.75	105.—
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	93.—	94.—
Pożycz. Trye. po 100 zł. w.a.	111.—	112.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	37.75	38.—
Esterhazego po 40 zł. m. k.	83.—	84 —
Salma „ 40 „ „	36.—	37.—
Palfiego „ 40 „ „	34 —	35.—
Clarego „ 40 „ „	35. —	36 —
St. Genois „ 40 „ „	35. —	36.—
Windischgrätza 20 zł. „	22 —	23.—
Waldsteina 20 „ „	24 75	25 25
Keglevicha 10 „ „	13 —	14.—

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	113 10	113 20
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n	113 35	113 40
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	99 80	100.—
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt	131 80	131.90
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	—.—	—.—
Paryż za 100 fr.	52 65	52.70
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piastr. woł	19.50	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—
Dyskonto weks. Bank. nar.		5%
Procenta za zaliczki Bank. nar. na pap. publ.		5%

Kurs złota.

w przecięciu w w. a.	zł.	c.
Dukaty ces. men.	6 zł.	$31^{5}/_{10}$ c.
dtto. pełnej wagi	6 „	31 „
Korona	18 „	20 „
Półkorona	— „	— „
Napoleondor	10 „	$58^{5}/_{10}$ „
Rosyjski impery.	10 „	86 „
Kurs korony w c. k. kasach	13 zł.	50 c.

KRONIKA.

(List Abd-el-Kadera do Dra. Tesson.) Abd-el-Kader przesłał do swojego byłego lekarza w Amboise, Dr. Tesson z 4. pułku artyleryi, następujący list:

Naszemu wielce zacnemu przyjacielowi, który wszelkie słabości leczy lub uśmierza, panu Tesson.

Niech go Bóg zachowa w łasce swojej.

Zawiadamiam Pana, że otrzymałem list Jego, w którym wyrażasz radość swoję z tego, co uczyniłem w Damaszku z wielką pochwałą Cesarza i całej Francyi. Co do życzyliwości Jego ces. Mości — niechaj go Bóg zachowa w opiece swojej — doznaję jej nie po raz pierwszy. Obsypał mnie swojemi dobrodziejstwy i wszystko co posiadam, pochodzi od niego. Dziękuję Bogu za to, co uczyniłem w Damaszku, że mi pozwolił usłużyć tym, którzy pragną mego dobra. Po tem, co uczyniłem, musiałem się przysposobić na napad 50.000 tych ludzi nieporządku, ale z łaski Bożej, ustąpili zobaczywszy moje przygotowanie, gdyż poznali, że bez straty kilku tysięcy swoich, nie zdołają osiągnąć swojego zamiaru.

Moi synowie zasyłają panu pozdrowienie. Nie omieszkaj pan donieść o sobie pomyślne wiadomości.

W roku hedżry 1277. Abd-el-Kader.

(Nowo odkryta wyspa.) Kapitan Chileńskiej brygantyny „Tubalcain“ Wilhelm Fiszer przesłał angielskiemu wicekonzulowi w Arica w Peru następujące sprawozdanie o nowo odkrytej wyspie. Wyspa ta według mniemania sprawozdawcy powstała z wybuchu wulkanicznego. Rankiem dnia 23 lipca b. r. są słowa sprawozdania, zadziwił mię widok kawałka lądu objętości 15 lub 20 mil morskich. Dzień był nadzwyczaj jasny, że można było widzieć ląd Chileński w oddali 60 mil morskich. Cała osada okrętowa zgodziła się do razu, że ląd ujrzany, była to wyspa, wyglądająca jak jakaś wielka biała masa. Średnica jej leżała pod 31° 40. szer. poł. a 73° 26 półn. długości. Do 5 godziny z południa nie straciliśmy wyspy tej z oczu. Szerokość jej od północy ku południowi zdawała się wynosić około 15 mil morskich. W miejscach najwyższych wznosi się nad powierzchnię morza 200 do 250 stóp.

Od strony północnej wyspa ta szczególnego jest kształtu. Zdaje się niby wywrócona ku południowi czapka hiszpańska. Leży 85 mil morskich od wybrzeży Chileńskich, między Valparaiso i Coquincho, na drodze okrętom odpływającym od przylądka Horn wybrzeża Peruańskiego. Być więc może, że niebawem dojdą nas dokładniejsze wiadomości, ważne dla umiejętności mianowicie dla tego, że odkrycie to przypadło w epoce niezwykle silnych i długotrwałych wstrząśnień wulkanicznych na całem wybrzeżu Peruańskiem.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.